

Interview

Anders dan zijn achternaam doet vermoeden, is Friso de Zeeuw (71) geboren in Rotterdam en woont hij al decennialang in Monnickendam. Wie hij is en wat hij allemaal gedaan heeft, en nog steeds doet, zou te veel worden voor deze introductie, dus beperken we ons hier tot het feit dat hij onder andere voorzitter is van het Economisch Forum 'Holland boven Amsterdam'. Dat bundelt het bedrijfsleven boven het Noordzeekanaal. We praten met hem over zijn kijk op onze regio.

tekst YMKE VAN ZWOLL fotografie FRANK RUITER

'Ambtenaren mogen iets meer lef tonen en wat ondeugender worden'

Wie Friso de Zeeuw (71) **Wat** Friso de Zeeuw was wethouder in Monnickendam en gedeputeerde van Noord-Holland. Daarnaast was hij onder meer directeur Nieuwe Markten bij projectontwikkelaar BPD en is hij als emeritus hoogleraar verbonden aan de TU Delft **Waar** Monnickendam **Waarom** De Zeeuw heeft meegewerkt aan het onderzoeksrapport dat Rabo Research heeft opgesteld over een toekomstbestendig Noord-Holland Noord.

‘SPREEK ME ALSJEBLIEFT niet aan met u. Door te je- en jij-en, verdoezelen we dat ik inmiddels zeventig-plus ben’, begint Friso de Zeeuw, onder andere emeritus hoogleraar Gebiedsontwikkeling aan de TU Delft en woonachtig in Monnickendam. En meteen erachter aan: ‘Ik ben dan wel met pensioen, maar dat betekent niet dat ik op mijn lauweren rust. Werken is als ademen, eten en drinken, ik kan niet zonder. En dus is tijd mijn grootste vijand. Volgens mijn echtgenote ben ik bang om uit beeld te raken en ik denk inderdaad dat er behoefte aan zelfverwerkelijking achter schuilt. Maar mijn grootste drijfveer om bezig te blijven, is verbetering teweegbrengen, bijvoorbeeld dat we een goed functionerende en effectieve ruimtelijke planning hebben, zowel hier als in de rest van Nederland. Vooralsnog is daar geen sprake van.’

Niet lullen, maar poetsen

Zo, dat is klare taal. Laten we ons richten op Noord-Holland Noord. Wat typeert die regio? ‘Allereerst de mentaliteit hier, dat is er een van “hands on”, van “niet lullen, maar poetsen”. Hier in het noorden zijn we ook heel direct, wel zo prettig, want je weet meteen waar je aan toe bent en dat scheelt een hoop tijd. Verder zijn onze steden niet al te groot, prettig om te wonen en uit te gaan, en is het water nooit ver weg en daar houden Noord-Hollanders van. Dat wij een zeer hoog welvaartspeil hebben, zonder dominante bedrijfstak of universiteit, maakt ons ook bijzonder.’

Die welvaart heeft Noord-Holland Noord volgens De Zeeuw te danken aan een florerend bedrijfsleven, vooral midden- en kleinbedrijf, en aan het feit dat de regio dicht bij de metropool Amsterdam ligt en daarvan profiteert. Het bedrijfsleven hier is vooral hbo- en mbo-georiënteerd. Er wordt veel met de handen gewerkt: denk aan maakindustrie, agri-business, bouw, logistiek, gezondheidszorg, maritiem en toerisme. ‘Het is een divers patroon’, vervolgt De Zeeuw. ‘Dat is jammer voor de profilering van de regio, maar maakt ons ook minder kwetsbaar. Verder valt op dat de West-Friezen doorgaans in West-Friesland blijven. De andere regio’s in Noord-Holland Noord - 70.000 mensen, 22 procent van alle werkenden - forensen naar de regio Amsterdam. Als we die forensenstroom willen indammen, vooral omdat hier arbeidskrachten nodig zijn, moeten we ervoor zorgen dat we onze bewoners bekender maken met onze eigen bedrijven. Sterker nog, de bedrijven hier zitten te springen om werknemers, maar dan moeten die mensen dat wel weten. Vooralsnog stappen er nog veel mensen dagelijks in auto, trein of bus naar Amsterdam. Daar verandering in brengen, is een lastige kwestie.’

Huis met een tuin

Dat brengt ons bij de volgende uitdaging in deze regio: voldoende betaalbare woningen. Hoe staat het daarmee? Er valt een stilte. De Zeeuw kiest zijn woorden zorgvuldig. ‘Het plan is dat er vóór 2030 in Noord-Holland Noord 40.000 woningen bij komen. En dan daarna nog eens zo’n 20.000. Dat klinkt prachtig, maar of we dat halen? Kijk, een plan bedenken en wat getallen roepen, is één ding, maar het uitvoeren van die plannen is een tweede. Want vind maar eens passende locaties, als je rekening moet houden met omwonenden, stikstof, klimaat, duurzame energievoorziening, mobiliteit en stijgende bouwkosten. En dan stellen we ook steeds meer kwaliteitseisen.’

‘Ook de hipster met staartje zal uiteindelijk verburgerlijken’

De Zeeuw merkt op dat er deels verkeerde huizen gebouwd worden. ‘Ook die hipster met staartje gaat op den duur verburgerlijken. Vraag de Nederlander hoe hij wil wonen en zeven op de tien zeggen: in een huis met een tuin. En dat willen veel alleenstaanden en ouderen ook. De andere drie gaan voor een appartement. En wat bouwen we? Precies in de omgekeerde verhouding.’

Bureaucratische rompslomp

De Zeeuw noemt ook de bureaucratie als oorzaak van het tekortschieten van de gangbare woningbouw. ‘De regelgeving kent geen einde. Regels zijn er om aan onze oneindige collectieve wensen te voldoen en zijn ook nodig voor een eerlijk en verantwoord bestuur. Maar de ongebreidelde stapeling lokt bureaucratische rompslomp uit. We maken ons afhankelijker van de mentaliteit van ambtenaren. Sommigen van hen hebben geen gevoel voor de urgentie van ondernemers en burgers. Ze zetten op donderdagmiddag om half vijf hun computer uit, terwijl er nog een vergunningsaanvraag ligt te wachten die bijna klaar is. Ik denk dan, regel het meteen en zet dan pas je computer uit. Maar gelukkig telt onze regio ook heel wat ambtenaren die wél actief meedenken. De keten is echter zo sterk als de zwakste schakel. Een voorbeeld: of je ergens mag bouwen hangt af van, pakweg, twintig toetsingspunten. Die werk je allemaal keurig af, maar dan blijkt jouw project in de aanvliegroute van de grootoervleermuis te liggen. Dan kun je weer van voorafaan beginnen.’ De Zeeuw hoopt dat de nieuwe generatie overheidsmedewerkers meer lef toont en zich iets ondeugender opstelt. ‘Wees maar een beetje katholiek, je kunt achteraf altijd om vergiffenis vragen.’

DDR

Tot slot, wie denkt dat deze emeritus hoogleraar alleen maar aan het werk is, heeft het mis, want ook aan hobby’s heeft hij geen gebrek. Zo tuurt hij graag door een verrekijker naar weidevogels en drumt hij zo nu en dan bij het Meezingkoor Waterland. ‘Serieuzer is mijn passie voor Oost-Berlijn en de DDR. Omdat het mij fascineert dat er zo dicht bij Nederland een communistisch systeem heeft bestaan, schreef ik een boek over het gedrag van mensen in een streng communistische samenleving. Deze passie, gecombineerd met mijn verzameltic, heeft er in geresulteerd dat wij een klein DDR-museum aan huis hebben. Geïnteresseerden zijn welkom, maar maak wel een afspraak.’ <

Friso de Zeeuw
'Werken is als ademen, eten en drinken, ik kan niet zonder'